Udział robotnika w zysku.

Udział robotników w zysku

1. Wstęp: O żywotności tej sprawy

W ostat. dni. teg. W. tygod. (26–29 mar. 902 r) odbył się w Pary: Kongr. robotni. żółt. maj. w progra. swoim, prócz inn. celów, także pogodz. prac z kapit. a robotni. z przedsiębior. Było obecn. 150 deleg. przedstaw. 1374 syndykat. robotni. Wśród licz. wniosk. zmierzaj. do popra: materyaln. exyst. robotni specyal. jed. odno: się do kwest. nasz.

P. Faillot, fabryk. papie: żąd. aby rozpowszechnić. zasad. mało dot: przeprowadz: Zasad. udziału robotni. nie w zysk: kapita: lecz w korzy. produk: Wniosk. ten przyjęł: życzli. w przeświadcz. że moż. przyczyn. się do pomnoże: dobroby: robotni.

Wyrażo. go troch. niezgrab. co moż. było mniej wniosk., moż. też referen: Mówio. o udział. robotni: w produk: który zawsz. był mu zapewnio: Należ. się powszech: udział w zysk: Przez pewn: delikatnoś: dla kapitalist. gdy wykład: la participation aux bénéfices du capital – mówio. tylk. o participation à la production – Chodz. o participation aux bénéfices

2. Histo: kwest. Udział robotni. w zysk. jest od dawn: rozważ: właściwi. uwag: Rozum. się przez to pewn. wynagrod: któr. dost. się robotni: oprócz stał. płacy lub pensyi przy zamyk. roczn. bilans. przedsiębiorst: Wynagr. to brane jest z czyst. zysku, jaki okaże się po zamknięc. rachunk: Oczywiś. pewn. wynagrodz: po nad ugodz. płacę lub pens: zawsz: ofiarow: przedsiębior: swoim podwład. i towarzy. pracy, jeś. stan interes: był korzy: Niektór. poczuw. się także do zakład: dobroczyn: instytu. na korzy. robotn: jak ochron. szkół. kasz mieszk: urządz: lokalów do zabaw i towarzysk. zebrań; bibliot. teatru i t. d.

Dziś przedsiębiorstwo to należy się Redouly et Co w któr. mala : tapicer. zakładzie, dekorat. przez zewn. ze dom : a zysk. ze Paryż

(II) Fabry. Dequenne Co założ. w małej. wsi przez Godin'a = 40 = dla wyrob. kuchen: przyrząd. do ogrzew. i opal. i t. d. = w Guise = dep. Aisne. zatrudn. przy śmierci Godin'a 88 = 1600 osób. W r. 76 zaprowadz. udz. w zysk. pozwal: przez władz. oczywiście : robotn. ogrom. zabud. wewnętrz. Ale już dawn. przed tem Godin - dla swoich robotn. będąc Fourierista założ. sklep: zasadz. konsum. i kas. zaopatrz. wtko. ochron. bibl. teatr – dzisiej fabry. ta bez. wątp. przedstawi wyped. w szcz. robotn. którzy są tak. przedsiębiorc. =

=

Warto także przytocz : magazyny au Bon Marché – w Pary. który w bezstron. sposób założ. około r. 52 = już w r. 77 gdy um. Boucicaut miał obrót 67 mil. a przy śmierć. wdo. w 87 już ogrom. się zmienił. zamien. się w zbioro. własno. wszyst. urzędn. z któr. każ. ma udz. w zysk. a po większ. części zost. akcyonary: Hist. tych magazyn. któr. w r. 93 miały 150 milio. obrotu a zyskt. zysku 8 mil: opis. w Le Mécanisme de la Vie moderne par 6 Vte D'Avenel 96 = Paris Collin.

Dzisiej towarzyst. kooperacyj. = akcye w liczb. 400 = posiad. nomin. warto. 20 tysięcy w r. 80, każ. po 50.000 fr. = ale każ. taka akcye przynos. dzisiaj 16000 fr. czyli = 320000 fr. kapi: Ponie. nie wol. ich sprzed. nie urzędn. : ani mnoż. każd. akcj. rozłoż. na 8 części z któr. każ. przynos. w r. 93 = 2.250 fr: a więc się 20000 kapit. Wiele emeryto. urzędn. jakiego vent z tych akcyj ale po śmier. mają być sprzed. ich. † każ. prob. zost. uważ. pomyśl. skutk. ani też każ. jedyn. humanitar. względ. zost. powod. do tego: jedn. pewn: ilość dzisiej dobrz. funkcyona. a wszyst. same, jak sied. ost. Kongr. żółt. w Pary. wyraź. nie wrócą w zapom.

Ale to były w najlepsz. razie pośred. udział: za pomo. któr. część zysk. ciągnię. z produkt. wraca do robotn. Pierwsz. wiktor. im takie zapewn. lord Wallscourt w r. 32 przypuszcz. swoich robotn. wiejsk. do pewn: tantiemy do czyst. zysk. a to według normy tak: że każd. wyobr: kapit. któr. procent. po pięć od sta równ: się jego wart. pracy.

Dzies. lat późn. (r. 42) ‡ Leclaire w Pary. któr. przez pilno. i stateczn. z ubog. dorobił się znacz. majątk. prowadz. przedsiębior. malow. i przyozdab. mieszkań - pomi: pomimo bycze. dziś więcej które stow. ma polisę a prawo: wieczn. robotn. i współpracow. wsp: posiadacz. ich przypuszcz. do części udział w zysk. z 12 lut. 43 wręcz. im 12,266 fr. jako ich zysk zbior.

Za norm. podział: służy. ma zasa: która dot. jest ważnej. w tym zakład. że 10% czyst. zysk. idzie do zapas: rezerwo; 25% dostaw. się dyrek. 15% kasa wzajem. pomo: a pozost. 50% stano. dywid. robotn. Motywo. zaś Leclaire swoj. innowa: stano. obecny: że robotn. pilny a uczc. maj. z góry zapewnio. jaki udz. w przypuszczal. zysk: produkt: będ. ją pomnażać: pod wzglę. ilo. a polepsz. pod wzgled. jakość, bo w tym sam. czas: zrobi wszyst. się robotn. leniwy a będ. oszczędz. i materyał. i narzędz.

Ale prócz tych oportunisty. powod. skłonił Leclaire dopom. robotn. bo miał wielk. serce i pamięt. że sam z ubogi. tylk. przez wiel. pracow. doszed. się znacz. fortu. A były to czasy kied. atmosf. społecz. przepełnio. były ideami St Sim. Louis Bl. Roberta Owen i których wszys. przez. robotn. zapew. najwięk. dochód z ich pracy. (IV)

W wielu fabry: przedsiębior. handlo. transporto. a też rolnictw. nawet w rolnicz. przemyśl. następ. przykł. dan. przez Leclaire. Zwłaszcza od r. 66 w Angl. i Stan. Zjedno. mnożą się to naśladowni. a choć nie +

3. Organiza. udziałów przedsta. największ. rozmaito. a to według: według tych sił. potrzeb koniecz. urządz. w pew. rozwoju.

Pierwsz. pyt: z jakieg. fundu. bier. się dywid. mają być rozdziel. robotni. Najczęś. brane jest z ogólu. czyst. zysku przedsiębior. czyli z różni. jaka ukaże się przy zamknięc. bilans: międ. ~~czyst~~ kosztem produk: a ceną za nią, osiągn. przy sprzeda:

Tyl. wielkość drugi rozdziel. ogran. handlo. od ogran. czyst. przemysłu; pierw. wkład. obejmu. kundy i wydat. powięk: urzędn. wszystk. dróg ~~handlu~~ zbytu, bądź i strona: targow: przewozu i umieszcz. produkt it. d. Ogran. zaś czysto przemysł: obejmu. zam. koszt. produkt: w obręb. fabry. Gdz. się robi ten rozdz: robotni. za tyl. przyznaw. do zysk: fabrycz: który oznacz. się przez różni. międ. ceną produkt: a ceną sprzedaż: aby te przedsta. się ~~[illegible]~~ niezależ. od kund. czysto handlo: Rozumie. to bard. trud.

We wszyst. zaś raz: przestrzeg. bywa zasa. że międ. cały zysk czyst. nie jest obra: w dywid. lecz odciąg. się pew. sumy

a) na wynagrodz. kapitału włoż. w przedsiębior.
b) na fundu. rezerw.
c) na zakład. dobroczy. społecz. istniej. przy każ. porządn. przemysł. przedsiębiorst.

Przykłady: dom malar: Leclaire'a
z agrono: przedsięb. czyta: Joh. Heinr. v. Thünen
właści. Tellow w Niemcz. Meklemburg. Który dopu: robotni. (aut. des isolirten Staates) wszys. do udzia. w zysk. wkład. był. od r. 47 gdy ten wyż. jest od 18000 mar. Tę sumę zabie. właści. regul. dla sieb: Zaś. była [illegible] ten różn. być musi przez według. lat następ. Każd. z robo. 20–30 dost. 1/2% czyst. zys: w księg. urzędn.

Drug. pyt: Według jak. zasa: wydzie. się dywid. ~~dla~~ robotn. z ogól. zys:
Praktyko. za dwa sposo: albo się oznacza z góry robotni. że dost. pew. częś: czyst. zysk. ale się nie oznacz. wysoko: tej sumy:

W Angl: wielk. Kopal. Briggs et Co. wprowad. w r. 65 udz: a przedsiębior. zost. równocześ. zamien. w akcyj: Przedsięb. zachow. dla sieb. 2/3 akc. a robotni. i konsum. odstą. 1/3 – w r. 75 odebr. prawo udzia: robotni: dla należ. do Trade-unions

W Niemcz. wielka fabry. wyrob. mosięż. Borchert jun. (Berl.) od r. 67 do 72 = przyznaw. do udz: tak samo fabry. mosięż. w Itali od r. 90 – [illegible]

Teoretycz. kwest. rozbiór. bar. obszer. w Fran. Angl. Niemcz. St. Zjed. w dało powód do litera: obfitej = zwłaszcza odkąd w Niem. Verein für Sozialpoli. kwest. się zaj. gorąc. i w jej rozwiąz. upatryw. rozwiąz. kwest. społ. Na jego żąd. prof. Wikt. Böhmert zbad. [illegible] mater. który ogłos. w Lip. 78 w 2 tom. Die Gewinnbetheiligung – Untersuch. przez tegż. wyd. czasop. der Arbeiterfreund

W Pary: od r. 79 istn. towa: przedsięb. popier. tę akcyę = opiera tego Société du Musée social – podob. stowarz. z czasopis. istn. w Angl. i Ameryce

Dziś jest 200 zakład. praktykuj. tę metodę (Conrad 718 IV) da lub. jedn. nie zaw.: bo =

Wielka fabr. Siemens-Halske już od r. 72 wprowad. rodz. udz: =
Gdybyś. [illegible] [illegible] do tej. zyst. jak rob. wielkos: udział w połow. ryb = rol. rolni. metayage i t. d. = zarem.: przyznaw. do zysk. urzędn. banków i tow. handlo = [illegible] [illegible] obrag. →

Bibl. du Musée Social

L'association de l'ouvrier aux profits du patron et la participation aux bénéfices par Paul Bureau Paris 98 – Arth. Rousseau

La participation aux bénéfices par Em. Maxweiler – Par. 98 ib.

Jest to meto. patryarch. lub dyskrecyonal. Ona jest rzadziej praktyko. i napotyk. się najczęś: u francus. przedsiębior. a tem samem w przedsiębiorst. robót. nie zbioro: Przedsięb. wtedy najczęś: filantrop. ale dbały o swoj. pozycję i swoj. interesy. chce zaznacz. że on sam stano. o udziel: tej. co uważ. za przynal. robotn.

W Angl. i Stan. Zjedn: ale tu i owdzie także we Fran. prakty. się druga meto. tak zw. kontraktowa: która wycz: odpowiednio robotni a poleg. na tem, że z góry oznacz. jest odset: należ. zysk:

N. p. wielki zakł. metallurg. Boël w Belg: co rok oświad. że robo: otrzym. z dorocznem. zysk: sumę równej. się 22 1/2 % procent. ich wyn. płacy lub pens. Też zapowiedział: Boël rok rocz. dodaj. większ. że może w przyszło. lub zmień. dywid. lub zniesie ją zup. Zresz. to zastrzeżenie cok. wyst. przedsięb. oraz zapowi. meto. patryar. dywid. czy kontrakt.

Trzecie pyt: Według jak. meto. oznacz. się wysoko. dywid?

Oczywi. to pyt. odno. się do wypad. gdzie prakty. jest meto. ~~jeste~~ kontraktowa: to zna. gdy przedsiębio. z gór. oznaczyn. robotni. wysoko: przyszł. dywid. Tu znow. wiązać za dwa sposob:

albo procent jest z gór. oznacz: (taux déterminé) jak n. p. w zakł. p. Boël a trud. zaprzeczy. że w oznacz. tego procen. panuj. pewn. dowolno: Choć i to udowo. że stan przedsiębior. ma to wpływ: To też najrozmaitsz. proc: są wypłacane od 1/2 % do 75 % — n. p. 1 1/2, 2, 3, 4, 5, 8 ... 35 ... 55 ...

Albo też proc: dywid. nie jest z góry oznacz. lecz podz: zyska ~~ot~~ uskutecz. się na podsta: (stąd bases déterminées) w propor: do przyczyn. się i kapit. i pracy do produkt.; Przyczyn. się pracy jest wtedy stal. oznacz. procentem ich wyn. płacy lub pensji lub in. emolu.

Udział robotników w zysku

Kapit: zaś albo oznacz. jest przez sumę wioząc. w inter. a wkład. propor. tej sumy do cał. płac: robotn. tłum. ze norm. podziała: zysk. alb. ten, co dla robotn. korzystniejsz. ale nadz. więk. bierz. się cało. procen: wypłacon: kapit: a porów. z norm. cał. płac: robotn.

Niektó. fabry. trzym. się tej metod. jeżeli sprzy. Jed. z nich mówi i Dyrekt. Deynaud – l'usine Dequenne w Guise – France = poniew. kapit. wkłado. pobie. swój proc: w fran. a robotn. swoj. płacę także we fr. a sumy te wynosi. udz. każ. z dwóch czynni. w przedsięb. stwor. jest aby zysk dzielo. wedł. propor. tych sum. Gdy więc płaca robotn. jest 2, 3 lub 4 razy większ. od proc: wydaw: kapit: powin. także. część zys. przypad. na robo: być 2, 3 lub 4 razy większ: i t. d.

Niektó. włości. niem. w Angl. uważ. ten podz. za najsprzw:

Gdy zaś: przewa: stronę handlo. to czas: ilość interes: relativo stwi: ze punkt porówn. wobec płac: robotn.

N. p. Fabry. obuw. (Auburn U. S.) Ara Cushman Co zatatru. ¼ mil. obrot: a suma płac wynosi 275 000 doll. – na tej podst: dziel. się obie stro. zysk.

Ostatn. pyt: jak rozdziel. się dywid. międ. poszczegól. robotn.?

Należ. zaznacz. że nigd. każdy. robo. nie ma dopuszcz: do udziału w zys: przeto: że nie za dopuszcz. na równ. stop:

Warunki dopuszcz: wogól. do udział: za rzeczą t:

1° wymag: jest pilno. i wytrwa: a mierz. się te przymio. wedł. czasu przesiedzia. w fabry: Uważ. się ile godz. trac. ktoś bywało.
2° pobyt roczny w fabry: nadz. kilk mies. od tego są wielicz. wyjąt:

n. p. dom Leclaire = kilka godz. przed kończ. roku = był ktoś zajęt.

3° niektó. drug. drzwi. się moralno - dobr. prowad. się pod każ. względ.

N. p. maison Dolge powszt. o 15 % płacę. robotn. - ogól. zysk. jej. roboto. po ukończ. pracy porcie. się a raz na tydz. - wzytu. konfer:

Niektó. będ. tęż do. robo. dost. - zaberzpie. na życ. - o bard. wiele. jakiedk.

4° Maison Godin nie przypu: do udzia. w zys: pijak, nie dbaj. o czysto. w swoj mieszk. i rodzi. (jeśli żonaci), nie przysł. dzieci do szko: ludzi gwałtow. krnąbr. i t. d.

5° Lejarnie Moeller w Kupferhammer w Prus: żad. pewn. urzędo. a gdy wkładki wyno: przeszło 100 wed. płaci za nie 4½ % oprócz tej. dywid. jak inn. kapitalis.

Bo do uprawnieo: w pobier. zysku panuj. ogól. zasa: że cała dywid. przyp. - na robotni. dzieł. jest przez cały sumę płac. a iloraz mnożo. przez wysoko: płacy, którą każ. wsest. pobie.

Ale ta ogól. zasa. jest modyfi: przez dwa względy

1° funkcye i zdolno:

N. p. dom Godin po nad sumę przynale. robotni. razem dodaj. 25 % z ogól. dywid przeznacz. dla zdolniejszy.

Dost. się ta nagro: wyjąt. dozor. urzęd. jako recompense accordée à l'intelligence lub dividende de coopération

2° starszeńst: w pobyt: wszystkie dziel. robotni: na grup: n. p. takich którz. zostaj. już 5 lat w fabr. i inn. którzy tamże prac. 10 lat, 15, 20 - to bard. natural.

Piąt. pyt: W jaki spos: przekaz. robotni. dywid. przypada:

Tak przy punkt. poprzed: i przy tym ostat: dwie sistem. istnieją praktyk: według. stosun. jaki zacho. międ. przedsięb. a robotni. Powied. że może być międ. patroy. samowol. lub też międ.: kolegia. W pierwsz. - raz. - przedsiębio. przyjm. za swój obowiąz. - czuw. nad dobr. używ.

† użyt. podstaw: w drug: wszta: ten samo. tę pieczę.

Pierw. spos: poleg. na tem, żeb. robotn. nie wypu-szczał; drugi, żeb. mu ją wszcz. całą.

Pierw. spos. głów. prakty. we Fran: drugi w kraj. rasy anglosax.

Pierw. ma (tej) głów. obroń. we Fran: powiadaj. że niebezpie. dać robotn. do rąk sumę, nie prawdz. w jego ręku. będz. dzień. On żyć. musi. unad. wedł. swoj. regul. pracy, a nagł. zmysł. przybrani. wtem może go nakło. do wyd. niepotrzeb; nie będz. umiał się z tą sumą obchodz. i wkrótc. ją stracić przyzwycz. żyć z dnia na dzień

Angli. odpow: że nie godz. się trzym. robotn. pod ciąg. kuratel; że należ. go przyzwycz. do przedsiębior. przez dobrowol. inwest. więc. przez zatrzym. pieniędz. który się jemu należy.

Niektó. drugi we Fran: przyję. drog: pośred. i część dzierż. wypła: część składk. na inne robot.

Gdz. pierw. spos. praktykow. robotn. nic nie dost: bez jego zgod: składk. były: w Kasie Ubezpieczeń. czy prywat. czy publicz. aby miał ubezpiecz. na starość. lub w razie. choro. niemocy.

2/

Udział robotników w zysku

Artyk. Gewinnbetheiligung w Conrada
Handwörterb. der Staatswissensch. 2e wyd.
Jena 1900 IV p. 716 sqq przez Wirminghaus'a

---

1. Idea i istota udziału w zysku. Udział w zysku
jak. gospodarcz. przedsiębiors. może w rozm. sposó.
~~być~~ praktyko. Może n. p. polegać ~~[illegible]~~ być na przyczyn-
ię do przedsiębior. za pomoc. jakieg. kapit. ale
może być przyczyn: także owej pracy, któr. w przedsiębior.
przyczy. się do zysk: Wted. mowa o pracy urzędn.
i robotni: a udział ich w zys: zjaw. się w tem,
że część jego wypłacon. im bywa jako dod. do ich
regular. stał. pensyi lub płac: Musi jedn. dział
tego zys. być oznacz. według pewn. normy a także
~~[illegible]~~ sposób podział. go pomię: robotni: musi
odbyw. się wedł. pewn. stał. zasad rachun:
Udział w zys: jest więc zaw: dodat. do stał. płac: (o któr. mówimy)
Gdyb. nie było stał. płacy, nie byłob. udział.
robotni: lecz udział członk. Tow. Kooperacyjn.
Jest forma ta czemś pośred. międ. zwykł. formą
płatnego robotn: a członk. tow. kooperacyj.

Z tego wyd. że to nie jest osob. forma
przedsiębior. bo robotni. nigd. nie są przedsiębior.
choćb. nawet dob. ich oznaczo. tkwiły w przedsiębior.
ani też żad. prawodawst. nie uznaj: tego
sposob: pomnoż: płacy za odręb. jakie. instyt:
Także nie należy udział robotni. w zys: od zwykł.
gratyfik: gdyb. te nawet były z powod. pomyśln.
zysku przedsiębior. według pewn. normy rozdział:
Bo nie ma. ścisł. zwiaz. międ. gratyfi. a osiąg.
zmieniaj: się zysk. Który oraz może i wypen:

Do idei zaś nawet pośrednio należ: że zgóry
iakaś dywiden: rozdział: jest międ. poszczegól.
robotn. i że te braną jest z osiągn: zysku,
jaki ukaza. się zaś po zamkn. rachun. przedsięb.
Ogół. instyt: dobrow: choćb. robią na korzy. i
w inter: robotn: pewn. przedsiębior. nie ma ohydne
idea ani. oznaczo. nie potrzeb. jedn. ażeb. część
przypad. na każd. jednost. była zaw. jej wypłac:
~~może~~ być pozostaw. w intere: jako akcyj: może +

+ być umieszcz. w kas. oszczędn. aby pot. jako
własno. robotn: była jemu wypł. czy w form.
renty czy kapit: po upływ. pewn. przepis:
warunk.

2.° Cel i zadania stowarzysz. Że udział w zysk. przedsiębior. jak zaw. był prawie tylko w zasięgu – wzrasta . również o tem organiz: wszyst. fabryk. bankiem. handlo. społ. gdy nie tyl. akcyonary. i przedsiębior. pobier. zysk. lecz także dyrektor i wyżsi personel biura: A polega zasada tego na myśli naczelnej: że ludzi ci, częst. drugi głów. osobą. w tem: i swoją pracą ums. zysk. otrzym. mają także prawo do udziału w tym zysku:

Jedna z kongr. żądał: wszyst. o wszystk. robotn. piatn. niż. najwyż. swoj. [illegible] najsłabszą miejsc. zajmuj. a to wzmianki: Kwest: stała się od wielu lat przedmiot. bar. bogat. literat. i zacięt. dyskus.

Przedewszyst: robotni[illegible] czy wyprzed. już naprzód swoj. płacę, a nie ponosi żadn. ryzyka, które całe spada na przedsiębior. Robotn. także nie. gdy wielk. dochody. zbiera wtedy: na kontakt. handlu, na rynku lub ilości: w międzynarod. stosunk.: Pot. robotn: zar. żąda zapłaty: i wedł. niej urządz. swoj. ekonom. życie, nie dbając o to, czy wkład wyrazi: w przedsiębior. a zet. czy jego ubytek. Kiedykol. się zmieni. W każd. razie jest on uwolnio. od chwiejn. zmian koniunkt. lub złej koniunkt. zmiany: może zaprzecz: gdy fabryk. zmienia swoich robo.: stosunki: miejsc. lub nawet zmniej. zysku: ale dopóki tam pozost. się zmieni. a on nie zaniedb. się w obowiąz. swoich – jest on zabezpiecz. w swoj. ustroju.

Z drug. stro: zysk: płacy stałe. ukazuje bez wzgl. stosun. – przedewszyst. wytwarz: całego międ. robotn. a przedsiębior. Ten też chce jak największej prawo: a pobiera jak najwyż płacy. ten drugi. ich. robo: pobiera jak najmn. a pracow. jak najwięcej: Stąd wynik: które się stają. w tych razach gdy robotn. czynne wyrazy. [illegible] do walki – w tem: gdy jego siła. wzrasta. coraz częściej: potrzebę całej gospodar. w tem. Tym potrzeb. nie zaradz. a dawn. +

+ zysku: te sto. usunie. now. zysk. dywidend. robotni. do udziału w zysk.

Następ. w Stowarzysz. Goodwide pod n. 3° biurów: [illegible] i przyzt. na istniejąc. urządz. odpow. temu zysk. Treść dog. wiele [illegible]. do biuro: uwag na arkusz: 2.

4. Trudno. Zalety, ujemn. strony.

Pomi. wielk. propag. ~~utrzymyw.~~ robionej na korzy: now. syste. przez uczonymi: teorety. i prakty. nie bard. się rozszerz. Pochod. to stąd, że niepoty. na mierny. prawdo. urzęd. tam, gdz. nie ista. widoczn. związ. międ. osobist. zalet. i zasług. robotni. a powodz. przedsiębior. Zwła: nie zdoł. się zawsz. przekon. że powiększ. emolum. robotni. wpływ. stanowcz. na powiększ. jego usług.

Przeciętn. przedsiębior. dla konkur: nie moż. zbyt dobr. płaci. robotni. a kwitn: przedsięb. mogące sob. pozwol. ten zbyt. nie stano. o koniecz. innowa.

Argum. że udz. w zysk. podno. pilny. i dokł. przyjmie. robotni: nie jest przekony. bo nie dowiedz. że lepsz. płaca. wogół. począg. za sob. większ. przykładan. się robo. do pracy. Argum. ten miał b. jakąś siłę, gdyb. obnież. zwykł. stał. płacę a przez dopuszcz. do zys. pozyskanej. robotni. nie tylk. do zysk. ale i do strat. Jedn. ta meto. nie bez. podob. b. się robotni.

Z drug. stro. przekon. się, że w prakty. gdziekol. zaprowad. ten syst: wydaw. dobr. skut. a gdz. go zarzu: to wszys: dla nie wystarcz. powod. Trzeb. jedn. przyzn. że te udan. próby, jakkol. dowaln. nieraz miały popar: w warunk. wyjątk: że n. p. w pewn. przedsiębior. zwykł. płaca. nie wystar: wyjątk. usług. robotni: i t. d. Chociaż i w tych zas. wzn. trzeb. że rezult. były nie tylk. zadowal. ale nieskie. zadziw.

Co do przyszł. wdrok. tego. syst. trzeba rozważ.

a) zalety jego

α) niekie. powięk: energ. i pilno. robotn.

β) praw. zasa. budzi w robot. inter. dla przedsięb. i powin. obowiąz. a przedewszyst. uczciw. ma, jeśli trochę. wtajemn. w bieg inter: zrozum: przewodn. organiz. przedsięb. która dz. przeważn. i kosztu: który. za od niej niedostatek. powin. mieć swoj. wynagro.

Zbliż. to obie strony do sieb. i wyrab. wzaj. zauf.

γ) przycz. się syst. ten do wyrówn. chwiej. w zyski. płacy

δ) rozmai. sądom podleg. sposo: dyspono. owym zysk. ze stro. przedsiębior. Moż. przyj. za pew: że wymienio. korzyś. ten pewn. się osiąg. im bezpośrednią robotną spoty. się z owa dywid.

ε) jeż. dywiden. nie jest wypła. gotow. lecz złożo. w jak. kasie, robotn. zmusz. jest do praktyko. oszczędno. co jest ogrom. zaletą.

ξ) przedsięb. przez to robotni. przywiąż. do swej. zakł. a zabezpie. się przed niepotrzeb. i zysk. niekorzyst. zmia.

η) jedn. ści[illegible] wraz. wyrab. się, gdy robotn. swoj. udzia: w zysk: wkła. w kapit. przedsięb. i tak wraz wzro: ma interes w jego powodze.

b) ujemn: stro: syst. wiąż. się z jego dodat:

α) przy wypła: bezpośred. zysk. następ. fluktua. w bud. robotni. a gdy ten zaspok. do wydaw. zaraz tych udziałów. następ. niezadowolen. gdy zysk. nie dopisz.

β) udzia. w zys: wyrab. w robotn. podejrzli. gdy jemu rzeczywi. dost. się część przewidz: albo też powątpiew. czy rzecz. przedsiębior. jest dobr. prowadz.

γ) dopuszcz. robotni. do pewn. kontro. nad wydziel. dywid: i stos. interes. przedsięb. może zaszkodz. kredyto. przedsięb. lub też zmniejsz. powag. przedsiębior. Ta kontro. ustawo. wkład. nie da się usunąć: jeśli robot. swój. oszczędno. wkła. w kapit. przedsiębior.

δ) Wkład. oszczędno. w przedsiębior. jest zysk. niekorzyst. bo przebyw: robotn: zamknię. na przypad. bezrobo. lub zmiany miejsca

ε) nie zależ. dod. sprawiedl. miar: dla osoby: wysoko. zysk. przy reparty. stąd niezadow: podtrzym. przez agit: szczeg. socyalist.

4/ Udział robotni. w zysku.

5) Rezult. ostatecz. wedł. Wirminghausa

Pomi. zalet i prakty. chlub. rezult. zyske. nie należ. pomin. trudno. jemu towa.: Ktoś nie porw: ne chyt rezolt. zestoro.

a) w gospodar. rolni. trud. głów. w tem zeb. oznacz. zysk ogół: prowadzi. wszł. porzadko w czyst. zmian. robot.

b) w przemys. większ. wid. gdy się ma do czyn. z robotni. kwalifi: a tych wszcz. w nensior. więc w fabry.

c) w przemys. moż. tez zysk. odd. dobr. usłu. gdy chodz. o wytwor. pewn. elity robotni. porzynaz. do jak. przedsiębior. która b. stara: ogni. pojedyn. międ. przedsięb. a zest. robotni.

d) jakiekol. są zale: pedagogi. zyske. nie należ. zapom. że on już przypr. pewn. rozum. szereg i udoskon. robo. Ażyć tego nie ma, moż. ich wychowy. przez pren. proporcyo. podugi. zapł. i t. d.

e) wielu przedsiębior. nie zdaj. sob. należy. spraw. z dobr. stron zyske. dla tego. nale. podkre. wielu. ku tego. rozwi. Z drug. stro: istniej. zawsz. obaw. że przy niedbał. wprow. socyali. demokr. dla wszelk. ulepsz. wychodz. z łona przedsiębior. moż. się w robotni. wspól. mniem. że udział w zysku tyl. niedostat: zbyw: robotn: dobr. wynagro. gdy im się należ. więcej. zysk ostat. =

Krytyka zdań Wirminghausa.

Choć autor zapozn. stron. bard. ogląd. i wyczer. jedn. trzy rzeczy zwykł. zając ostat.

a) darow. zysk. płacy nie wszelk. stro. ujem.

b) nieprzew. dow. zysk. za pomo. podwyż. płacy przez pren. i t. p. gratyfi: nie jest ostat: rozwiąz.

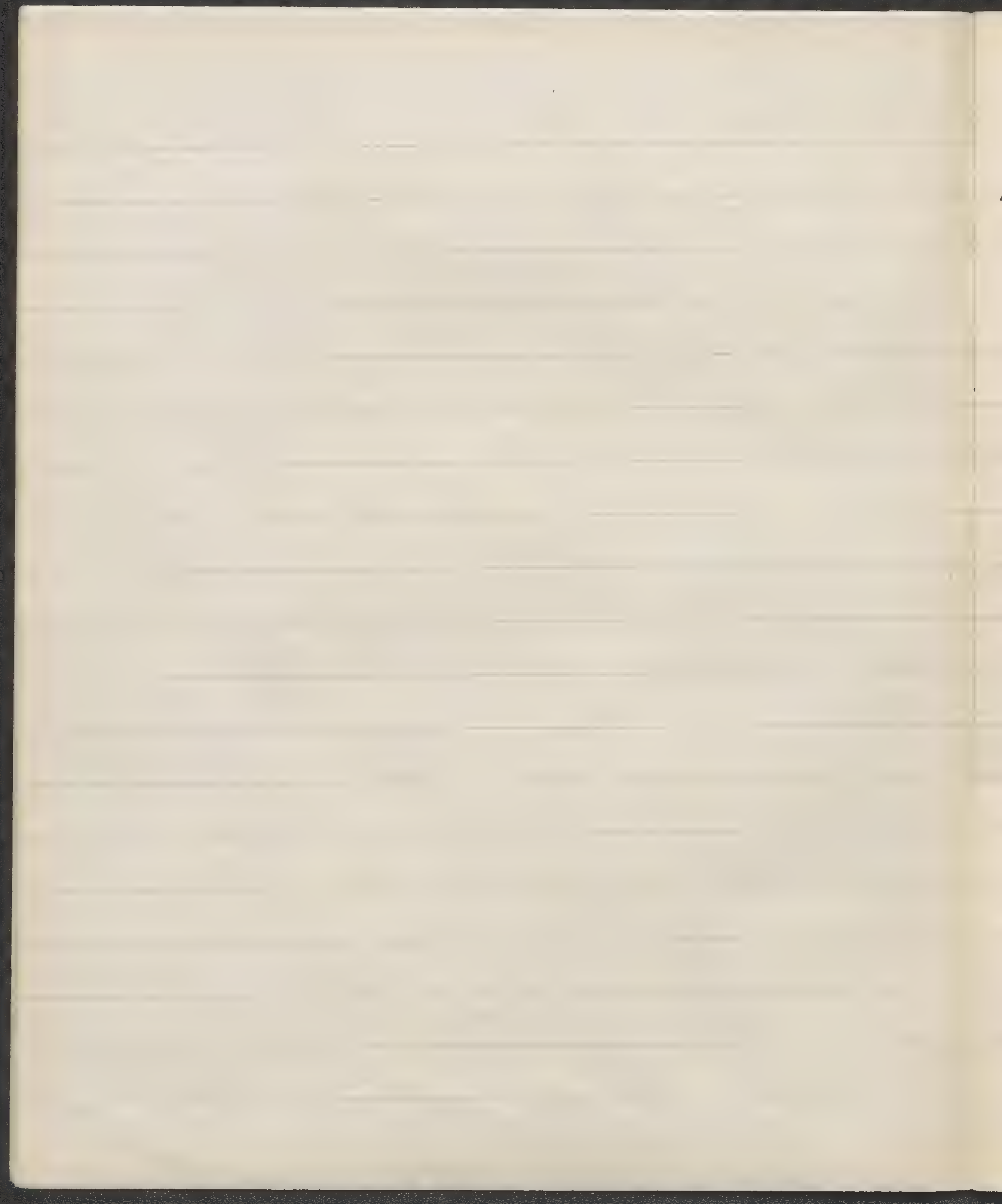
c) że zysk: udziałowy stoi wyż. od dwóch poprzedn; że tem, gdz. był wprowadz. funkcyo. dobrz. a moż. wyd. dobr. owoc: gdy robo: już rost. należy. wycho. przez zysk. polepsz. pod b) =

Uwaga Koń.:

Obliczenie pewn. zysk. dla każd. z robotni. który mieli udz. w produkc. jest rzecz zmienn. a jesz. wydziel. tych zysk. moż. dla robotni. być dobrą szko. pedago: to niemniej przykład. jest dla wyrob. zamien. w przedsiębior. =

Warto także wspomn: o tak zwa. płacy wedł. pewn. skali, która się zmienia: ???? proporc. ze wspól. zysk: robotni. i przedsięb.

Wed. Leo XIII robotn. powi. więc ułatwien. wspierać: a przez tego. jeśli być moż. dojść do własn. majatecz.

Udział robotnika w zysku.

1. Kongres żółtych zebr. się w Paryżu 26 mar. 902. Zob. Le Gaulois 28 mar.: przeciw. ned.; zgodz. współprac. pracy z kapit. — Pierw. syndyk. żółt. powst. w Monceau i w Creusot, aby uwoln. się od rewolucyjn. agitac. bezrobotnych. Istn. już 1374 syndyk. Na ścian. a estrad. jed. chorąg. żółta z obraz. św. Barbar. patron. górnik. w Valenciennes. Obecn. 150 delegat. dyskusja. bez. spokoj. i zbli. wzaj. dodat. — wykluczon. kwest. polity. i relig. — musieli jedn. dotkn. pewn. kwest. polac. jak kolektywizm, internacyonalizm i militaryzm.

Najpierw. mówi. o dniu robocz. oświadcz. się przeciw skrócen. dnia robocz. do 10½ godz. przez rząd, bo to zmniejsz. produk. — a przyjś. takż porząd. dzienn. Kongr. oświad. się za ozna. stał. godzin pracy ale odrzu. zasad. reglementac. jednostaj. dla Franc. i dla wszyst. korpora. tak jak to pojmu. świat polity. bez wzgl. na inter.

2

zwią: robotn.

Odrzuc. takż instyt. rad pracy, jak je chce organiz. minis. Millerand, bo to będz. tyran. Kolektywis. –

Nie chcą równ. kas emerytaln: (caisse des retraites) któr. miałyb. zostaw. pod dyrek. rząd. i uważ. że imięn. mało emeryt. 161 fr któr. by miał pobier. robotn. z 65 rok. skończ:

Zamiast. tego. żąd. instyt. utwor. kas robotni. administrow. przez syndyk. pracodaw. i syndyk. robotni. pod kontro. inspekto. finanso: do któr. płaci. b. i pracodaw. i robotni. po 3% płacy. Robotn. pobier. by emeryt. z 55 rok. skończ. wynosz. ucz...a 380 fr. –

Le Gaulois 29 mar. 902:

Przytacz. wnios. p. Failliot, fabryk. papie. aby rozpowszech. zasad. udziału robotn. nie w dochod. kapit. (non pas aux bénéfices du capital ale w korzyś. produkcji mając że za participation

à la production -

Syst. ten zaprowadz. w industr. p. Faidiot powo: powiększ. płacę (les salaires) robotn: skoro produk. wzrosła z 5000 kil. podno. do 7000 kilo. Stwor. zab. ...ego pła: zost. powiększono: w podob. proporc.

Wspól. inaug w Salon des Familles - (Avenue de St Mandé) było postan. 28 mar. W. Piąt. F.
[Le dîner de la Raison = Le Gaul. 28 mar. 902]
W ten sam wiel. Piąt. tak zw. W. Wschód Fran: obchod. obiad. mięsn. "pamięć wszyst. ukrzyżo. wolnomyśl = en commémoration de tous les crucifiés de la pensée libre = Wymien. Sokrat. Jesus Arjusz Hypatya - Les Vaudois - les victimes de l'Inquisition - Etienne Dolet les victimes de la Saint-Barthélemy - Giord. Bruno - Vanini Campanelle - Galilée - Diderot - Calas - le chevalier de la Barre Hugo - les morts de la Commune - Tolstoi
Cette salade n'est pas ordinaire - pow. Journ. des Débats - a Gaulois dod: Ce qui n'est pas +

+ ordinaire non plus, c'est de faire gras le vendredi saint pour glorifier Jésus, le Crucifié, le Sauveur des hommes = Taki był le dîner de la raison w świątynię de la rue Cadet.

Tegoż:
les hauts salaires aux États-Unis
Paris-Verviers 95 Giton.

La reglementation du travail du dimanche en Suisse
Bruxelles 96.
Office du Travail =

—

Bibliothèque du musée social =

2. La participation aux bénéfices. Contribution à l'étude des modes de remunération du travail par Emil Waxweiler — Paris 98 - Arth. Rousseau.

Rozbie: rzecz całą z trzech punk: widzen:

a) jako fakta b) jako kwest. ekono: c) jako kwest. prawn. W ower. uz: reste: Konklus.

p. 3 = udział w zysk: — la participation aux bénéfices — profit-sharing, d. Gewinnbetheiligung. jest to sposób wynagrod. pracy robotn. przez które uzię z rzeczywist. zysk: (une part dans les bénéfices éventuels) przedsiębiorst. dodaj. się do ich płacy normal. =

La participation aux bénéfices est un mode de rémunération du travail des ouvriers par lequel une part dans — de l'entreprise vient s'ajouter à leur salaire normal.

Industrial Partnerships jest to stowarzy. komplet. przedsięb. i robotn.

Zob. Howell = The conflicts of Capital and labour — rozd. XII § 11 =

(p. 4) Do partycypacji nie należ. róż. instyt. pośred.
któr. mają to wspól. że ~~pewn. suma z ogóln. zysk.~~
pośrz. jest społeczn. urządzen. ku popra. losu
robotn. Jest to według auto. partycyp. pośred.
i zbioro. — bywają zaś karykatu. partycyp. jak.
chez Brelay, lub jeś. pp. Dollfus, Mieg et Co
w Mulhouse rozum. przezna. 140000 fr. na urządz.
społecz. trudn. w tem nie widz. udz. robo. w zysk.
przedsięb. — ale to udz. pośred. i daleki

~~Taki. aut. wyklu. zwykł. gratyfi.~~

Taki. wyklu. róż. dodat. płace (sursalaire)
lub płac. postępo. (salaire progressif). także
les primes à la production etc. bo one nie mają
ce caractère distinctif d'ajouter au salaire
normal un dantième du bénéfice commercial
réalisé dans l'entreprise pendant un exercice
social —

~~p. 5 Taki. wyklu. le métayage~~

~~który nie ma nic wspól. z uczn. kwest.~~

(p. 6) Takie wykl. ... co do wyboru ... itd

Wykla. takie układ. ... mogą któr. w wielk. przemyśl. i handl. dyrektor : ... kontramistrz. komisy, itd; ... w wyzysk. ... któr. ich ...

N. e ... jedn. ani zasadn. różni. ani form. międz. tym syst. a ... partycyp. robotn.

Jest to szkoł. poprzednik: l'avant-garde de la participation

(9–11) ... cyt. ... dzieł. o tym przedm. i twierd. że ... co do fakt. ...

(12) Aperçu historique

Lord Wallscourt w 32 wielk. właści. ang. przem. przypu: robotn. ... do podzia : zysk. ... ~~tak~~ że ... kapit. ... tym, któr. procent 5% wynosi by ... jego pracę.

Pierw. ... w przemysł. w 42 ~~...~~ Leclaire ... o lord ang.

(13/15) w 18 Leclaire 17 letni ... jako

terminat. do malarz. domów a 8 lat późn. zebran. 1000 fr. założ. zem preczw.: Przerpracow. i wyław. dzyrw: stan inter: do wszystk. wtkowir zachęc. go to do rob. czegoś dla swoim współprac. który. cen. i Vod. — w 38 założ. dla ich Tow. wzaj. pomo. a że wkład. dużo agitow. na korzy. socyaliz. więc Dług. dyspr. z p. Frégnier który. obstaw. za party: choć później w książ. swoj. les classes dangereuses dowodz. że to niepodob. a zwyczaj. po wielu lat. i niechęć policyi i podejrzliwo. więc. robotni. ogłos. że od 1 sty. 42 wprowad. partycyp. w zyskach do swoj. przeczw. a 12 lut. 43 zebran. wszyst. robotni. wręcz. im 12,266 fr. jako udz. ich zbiorowo w zysk. roku

Wychod. z tej zasa. że robo. przez gorliw.: większ. dobra wol. więc. uwazn. i lepsz. korzyst. z czasu. bez przedłuż. czasu robo.: do iego dod. wyr. jedn. godz.: a przez większ. ekono. materi. pierw. i staranniejsz. obchod. się narzęd. takż. rob. narzędz.

Przypuśćmy n. p. że robot. wykony. nadwyż: przez tegoż korzyst: z ora: i że ta nadwyż. wyn. się jedn. godz: 17 ory. 60 hell: otrzym. na rok 300 godz: = 180 K̶h̶r̶.

a jeśli przez staranne obchodz. się z mater. i narzęd. oszczędz. dzienn: wartoś: = 20 hell. otrzym. przy końc. roku 300 X 20 = 60 k: Przypad. zat. na jedn. robotn: 180 + 60 k: =

3. Rozwój syste. partycypac.

(16) Pod wpływ. wspomn. p̶o̶d̶o̶b̶. i różn. komunist: idei jak St Sim. Louis Bl.; Rob. Owen zosta. w r. 48 zaprowadz. ten syst. w różn. fabry.

(Imprim. Chaix – Paris
" Dupont "
Fonderie de caractères Deberny Paris
Filature de Coton Steinheil Co – Rothau Als.
Imprimerie Gounouilhou – Bordeaux
fabrique des boîtes à musique Billon – P̶a̶r̶i̶s̶
St Jean près de Genève

Inni wprowad. ten syst. przez filantro. jako
17) więc uwzgl. przedsiębior. na korzy. robot.

Société anonyme de tissus de laine des Vosges
au Thillot et à Rougemont

albo jako nieskaz. wybit. a znacz. zysk.

Tissage de laine Peace Dale
à Peace Dale — Et. U.

jako wybit. dobrodziejst.

Fabrique de chaussures Keene fr.
à Lynn — Et. U.

Inne przykł: gdy zało. lub zmien. przedsięb.
przyszł: na akcyje — o drobn. akc:

The Century Cy à New York.
Filature Schuller et F. à Schaffouse
Fabrique de produits chimiques de Thann (Als.)

Czas. partycyp. była zwiększ. stopniow.
poniżej przyk.

Papeterie Laroche Joubert Co. — Angoulême
Fabriq. de capsules et cartouches Braun
et Bloem — Dusseldorf =

18) Były najrozmait. inn. powod: jak chęć przerw. roboty do zakup; ogranicz. ich wolno. w nalez. do nieprzyjaz. zwiazk. – uniken. bankruct. i t. d. (20)

(19) Na wszystk. rozmiz: ruch ten zrewo. się od r. 66 – dziś jest 387 przypad. gdz. był strajk ale w 131 przest. ich. ale zachow. w 256 przedsięb. z któr. połow. nie ist. jak 10 lat

Od r. 66–96 był zyst. strajk. w Angl: 174 razy
porzut. 100 –
w Fran: 90 raz. porzd. 86
w Stan. Zjed. 77 " " 45

(20) Choć wyjil powst. w Fran: nejw. rozwin. się w Kraj. anglo-saxoń. – w Belg. i Niem. mało – partycyp: praktyk: we wszyst: rodz. produk: drukarń; fabry. wyrob. mechani. przędzal. fabry. chemi. wyrob. w różn. przedsięb. transpor. także 20 przedsięb. rolni; najróż. przedsięb. handlo. Praktyk. się ten zyst. dwa razy liczn. w towarz. handlo. niż przedsiębior. osobist.

4. Organiz. partycyp. Dywid. party: dividende de
(20) particip. est la somme prélevée sur l'ensemble
des bénéfices au profit des participants
Trzeba rozwaz.

a) le fonds de prélèvement du dividende de participation

(23) Najczę. dywid. jest bran. z ogól. zys. przedsięb.
t. j. z ogól. różni. międ. cena kozt. a cena sprzed.
przy zamykn. bilansu

Niektó. doing ~~at~~ rozdziel. dwa organi. zys. a) organ.
handlo. który wynik. drogą zbytu, bada stosun. targo.
umieszcz. produk. i t. d. b) organ. przemysło.
odnosz. się do zas. fabryki. Robotni. za organiz.
tyl. do udzia. w tem drug. Trzeb. tak drugi
omawi. trzeb. znać 1° cenę kozt. 2° cen. sprzede.
zależ. od interwe. ajent. handlo. = co jest
bard. trud.

24) trzeb. przenieść. na cen: dzien: tow.
tyl. Maison Bazeau - dzis. brodenie Naquller
trzyma się tej zasad. =

(24) z tej ogól. sumy zysk. na jedn. przed dywid. odrzuc. różn. procen: już to na korz: kapita: przed 36. już to na korz. rezerw: i zakład. dobroczyn.

W domu Leclaire entreprise de peinture - odrzuc. się 10 % na rez. kapit. rezerw: 25 % dla dyrek: le gérance - 15 % na rzecz kasy wzaj. pomo. a reszta: ost: 50 % tworz. dywid. partycyp.

von Thünen - Tellow - w Niemcz.

przyzn: tyt. wkł. partycyp. jeśli zysk przenos. 18000 mar. - włś. właścic: brat dla sieb.

Jeśli był deficy: to ten był uchyl. w let. nast.

(25) Kopal. węgl. Briggs Co - Whitwood - Angl.

~~przezn~~ odrzuc: 10 % na rzecz akcjon: - ale gdy podnies. się przez w 73 r. - przezn: 15 % dla akcjon:

(25) b) Principe de prélèvement du dividende de particip:

Są dwa sposo: albo się oznacz: robotni. że dost. część wyst. zysku przedsięb. bez oznacz. z góry oznacz. ~~quant~~ - particip. élémentaire, patriarcale, discrétionnaire =

albo (26) z góry obowiąz. się przedsięb. że będ. wypła.
dywidend: na pew. ~~sposób~~ – participation contractuelle –

Jakkol. tyl. drugi spos. jest prawd. i pełn. party.
nie moż. jedn. pierw. sposob. odmów. charakt. party.
bo są różn. sposoby, dla któr. oczew. jed. oczew. drugi
jest praktyko.

(27) Partycyp. dyskrecyjna niezmiernie rozpowszech.
nie się do drug. jak 1:4

Nie powstał. one w pewn. rodz. przedsięb:
lecz nieprakty. jest we wszyst. ale zdaje się, że
wszęd. prakty. jest w osobn. przedsięb. podob. gdy
w towarzyst. handlo. któr. ogłasz. bilans, nie
ma powod. ukrywa: quantum rozdział. robotn.

Główn. ma ten syst. powód swój w zamiar.
(29) filantrop. = gdy przedsięb. chce oząn. dobr. ale
nie chce nic uron. ze swej powagi = częśc. we
Fran. niż w Angl. – bo we Fran: wszęd. samodz. organi.
ale częśc. i we Fran. w pierw. przedsięb. do drug.

Party. kontraktl. która narzek. wszku. szczeg.

i przewyż. wnęd. tam, gdz. wprowad. partycyp.

(30) ale przedsiębior. ~~wła~~ zew. prawo zmiena: proc:
dywid. lub nawet ją znieść zupeł. Największ.
obowiązuj. na jed. rok.

Filature Rothau - Belgique.

Usine métallurgique Boël - La Louvière - Belgique.

Ten ost: od roku do ro: obowiązy. się płaci: 22,5 %
od cał. sum. roczn. płacy.

c) Méthode de détermination du dividende de participation

(31) Odno. się do partycyp. kontrak:

Są dwie meto: alb. dywid. ustan. się wedł.
określo: procen: (d'après un taux déterminé
alb. wed. określ: podsta: d'après des bases déterminées -

W pierw. meto: (taux déterminé) oznacza się raz
na zaw. quantum czy procent (le quantum ou
pourcent) des bénéfices qui constituera le dividend.

(31) W oznacz. tej. quantum dużo zamowo. w stwo. przedsiębior. ale w wszystk. wyp. zaw: ona zyed-ni z in. podstę: organiz. partycy. Taki. stan rzecz. i stan przedsięb. - wystąp. -

(32) Breyanis prze. drozd: dwoch. się od 1/2 % do 75 % - wśród tych krańc: punkt. najczęst. 1 1/2, 2, 3, 4, 5, 8, 10, 15, 25, 33, 35, 50, 55 =

Dru. meto. i bases déterminées - na tem pole. że quant. zysk. nie jest a priori oznacz. lecz że podz. zysku międ. kapit. a pracą odby. się będz. au prorate - ich wzajem. przyczyn. się =

Jak. oznacz. przycz. się - les apports respectifs:?

Dla pracy bier. się Wale cała sum. wypłać: roczn. w formie: pensyi lub inn. zapłat.

Dla kapit: różn. podsta:

a) najczę: zysk dzieli się międ. cało. płac a wysoko. kapit: lokow: entre le total des salaires et le montant du capital engagé

wed. zetki. cyto:

(32) b) alb. ter dziel. się ~~zysk~~ międz. całk. płac i pens: a całk. procent. płaci. kapit. (3

u. p. L'usine Dequenne — Guise — Fran:

(33) dyrek. Dequand tak wyra:

pomnóż. kapit. wkładu: pobier. proc: wyraż. w sumie fr: a robotni. także pobier. płac: wyraż (3 w fr: a sumy te wyraż. udział każd. z organi: należ. zysk podział. proporcjo. W każd. fr. płacą. dziesięć 2, 3 lub 4 razy więcej wypł. się pens. robotni. niż intere: kapitalis. więc zys. przyp. robotni. powin. być 2, 3 lub 4 razy większ. i vice versa.

Alb. Grey, właści. ziemi. w East Leamouth = także wruci ten podz. ze najpraw.

Chce jedn. prowadz. ~~staję~~ handl. a właś. porówn. się każd. interes:

Fabrique de chaussures Ara Cushmann et Co — Auburn = Et. U.

chiffre d'affaires un quart de million (de dollars budget de salaires et appointements 275 000 d. ces deux nombres serviront de base à la répartition

d) Mode de répartition du dividende de parti.

(35) Częś. nie jest całą persor. dopuszcz. do zys.

Warun: dopuszcz. do party:

1° pilno. i wytrwało. w pracy. – miarą jest oraz

przepędz. w fabry. – ile godz. tygodn. trwa i t.d.

(36) 2° długi pobyt w fabry: najmniej wymag. jedn.

roku – według któr. mies.

Dom Leclaire nie bierz. w rach. dług. poby.

robotni. świad. tem zajęt. w 81 – prac. dopiero.

4 1/2 godz. a dot. przy ugodz. płac: 3 fr. 40 cen.

jeno zysk 70 cent.

3° Niektó. przedsięb. domag. się moralno. dobr.

prowadz. się i t.d.

Maison Dolge: powięk. płacę o 15%: tran.

ze zys: tym robotn. któr. po ukończ. pracy wycho.

z fabry. przebierają się – Tak samo wynagrodz. ci,

ci, którzy raz na tydz. obecni są na konfer.

Bard. dobr. urządz. daje się des assurances

sur la vie à des taux exceptionnels.

(37) Maison Godin nie przypuszcz. do partycyp. ze wspólnie. nieostro. w nieosk: lub rodzi; nieuczciw. ~~[illegible]~~ nieporząd. zwłaszcz. chodź; nie przyj. dzieci do szkół

Fonderie Moeller – Kupferhammer (Grasz.) – pewn. oszczędn. od r. 78 – Kompan. oszczęd. wkład. ponad 100 marek; płaci za nie 4 1/2 % a prócz tego dywid. jak inn. akcyon. Ten który wnosi skład. musi porzuc. przynaj. 3 miesiące

Briggs et Co. przyzna. partycyp. tym którzy by mieli książec. w któr. by co 2 tygod. były zapis. ich płace – a dywid: zmniejsz. o 1/3 dla tych, którzy b. nie posiad. choć jedn. akcyi Tow:

(38) podz. dywid. międ. uprawnio. odby. się wedł. ilo: pobier. płacy

Maison Leclaire: suma, mając być rozdzielo. jako zysk, jest dzielo. przez sumę płac i pensyi, ilorazy pot. mnożo. przez wyso: płacy lub pens: któr. każ. uczestn. w zysk. pobiera.

Ten syst. gener: modyfiko: przez wgląd funk:
(39) a przez tego, rozum, zdolno. rodz. funk.

Maison Godin accorde, outre la somme globale à répartir entre les ayants droit, 25 % aux capacités –

La papeterie d'Angoulême = nazy. tę repartycyę dividende de coopération

Cette forme de participation est une prime exceptionelle accordée aux différents chefs-ouvriers, contremaîtres, employés supérieurs et directeurs : c'est la récompense spéciale accordée à l'intelligence = Laroche-Joubert au Congrès de 89 _ =

o tendro. zob. str. 40

(40) Ancienneté – s'explique d'elle même

(41) Dans la papeterie Laroche-Joubert il y a quatre groupes analogues, correspondant à 5. 10. 15 + 20 ~~et plus~~ de séjour =

au surplus, ces divers systèmes peuvent se trouver combinés.

